

ความฝัน เดือนตุลา

• รวมปาฐกถา ในวาระ ‘40 ปี 14 ตุลาคม’ •

เสกสรรค์ ประเสริฐกุล

www.praphansarn.com

ความฝัน เดือนตุลา

• พิมพ์ครั้งที่ 2 •

• รวมปาฐกถาในวาระ '40 ปี 14 ตุลาคม' •

เสกสรรค์ ประเสริฐกุล

ความฝันเดือนตุลา

© เสกสรรค์ ประเสริฐกุล

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ. 2558
ห้ามลอกเลียนแบบส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้
มิฉะนั้นจะถือว่าละเมิดลิขสิทธิ์และมีความผิดทางอาญา

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

Cataloging In Publication Data

เสกสรรค์ ประเสริฐกุล

ความฝันเดือนตุลา.- พิมพ์ครั้งที่ 2.- กรุงเทพฯ : ประพันธ์สาส์น, 2566.
132 หน้า.

1. ไทย -- ประวัติศาสตร์ -- การเมืองและการปกครอง. I. ชื่อเรื่อง.

320.9593

ISBN e-book 978-616-611-002-9

ราคา 94 บาท

จัดทำและจัดจำหน่ายโดยบริษัท สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น จำกัด

222 (บุษราคัม เทอเรส สาย 2) ถนนพุทธมณฑล สาย 2

แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพฯ 10170

โทรศัพท์ 0 2448 0312, 0 2448 0658-9 โทรสาร 0 2448 0393

www.praphansarn.com

- ผู้ก่อตั้ง : สุพล เตชะธาดา
คณะกรรมการบริหาร : พิสุทธิ เลิศวิไล, ทพ.อดิเรก ศรีวิฒนาวงษา, บุญเลิศ สีอุไร
ศักดิ์ชัย จิราธิวัฒน์, อาทรร เตชะธาดา
กรรมการผู้จัดการ : พันธุทธิ์ เตชะธาดา
กองบรรณาธิการ : กุลธิดา จารุรัตนานนท์
ภาพปก : นันทพร ประเสริฐกุล
หัวหน้าฝ่ายศิลป์ : นพพร คงสอน
ศิลปกรรม : สมพงษ์ แซ่ปึง
พิสูจน์อักษร : กนกแข เนตรเจริญ

www.praphansarn.com

สนับสนุนเว็บไซต์โดย

Bangkok Bank

ธนาคารกรุงเทพ

สารบัญ

คำนำ	6
.....
จิตวิญชาณปรัชญาธิปไตยกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	9
.....
ทางเดินเดือนตุลา : 40 ปีแห่งการแสวงหาเสรีภาพ ตามเสมอภาค และความเป็นธรรมในประเทศไทย	49
.....
เจตนารมณ์ 14 ตุลา ตี้อธิปไตย	95
.....

คำนำ

ในห้วงฉลอง 40 ปี 14 ตุลาคม หลายท่านสงสัยว่าทำไมผมจึงแสดงปาฐกถาถึง 2 วันต่อเนื่องกัน เรื่องนี้อธิบายได้ไม่ยากก็ผู้จัดงานทั้งสองกลุ่มล้วนเชิญผมไปพูดในงานที่พวกเขาจัดขึ้น ผมจึงไปพูดตามที่เขาเชิญมาเท่านั้นเอง

จะว่าไป ผมก็สงสัยเหมือนกันว่าทำไมท่านเหล่านี้จึงต้องสงสัยอะไรกันนักหนา

ถามว่าแล้วทำไมไม่เลือกรับเชิญแค่แห่งเดียว ตอบได้สั้น ๆ ว่าไม่เอากเลือก เพราะการต่อสู้ 14 ตุลาคม 2516 เป็นเหตุการณ์ใหญ่เกินกว่าจะบอกได้ว่าเป็นของหมู่ใดคณะใด นอกจากนี้แล้ว ผมยังเห็นว่าทัศนคติของผมไม่จำเป็นต้องถูกจำกัดโดยจุดยืนทางการเมืองของบรรดาเจ้าภาพ ดังนั้นไม่ว่าพูดที่ไหน ผมก็พูดตามความพอใจของตัวเอง ซึ่งอาจจะถูกใจหรือไม่ถูกใจผู้จัดงานก็ได้

แต่ก็อีกนั่นแหละ คงต้องยอมรับว่าผมมีสายใยบางด้านอยู่กับผู้จัดงานทั้งสองฝ่าย เช่นกรรมการจัดงานในวันที่ 13 ตุลาคมนั้นหลายคนเป็นมิตรร่วมรบเก่า ๆ ของผมตั้งแต่ในเมืองถึงในป่า เมื่อพวกเขาเชิญผมไปร่วมงาน ผมก็ต้องแสดงน้ำใจ ส่วนปาฐกถาที่ลานโพธิ์ ทำพระจันทร์ในวันที่ 14 ก็เป็นส่วนหนึ่งของงานเปิดมรดกประวัติศาสตร์ ซึ่งมีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นเจ้าภาพหลัก ในฐานะคนเก่าคนแก่ของสถาบันนี้ จะให้ผมปฏิเสธคำเชิญได้อย่างไร

อันที่จริงในวาระ 40 ปี 14 ตุลาคม ผมไม่ได้แสดงปาฐกถาแค่ 2 ครั้ง หากยังมีอีกครึ่งหนึ่งซึ่งคนทั่วไปไม่ค่อยรู้ มันคือปาฐกถาที่ผม

แสดงเมื่อต้นเดือนกันยายนในที่ประชุมนักเขียนและนักวิชาการด้านวรรณกรรม ปาฐกถาดังกล่าวเป็นเรื่องของหลักการประชาธิปไตยซึ่งพอมาวางเรียงกับ 2 ครั้งหลังก็แทบจะต่อเนื่องเป็นเนื้อเดียว

ผมใช้เวลาประมาณ 3 เดือนนั่งเรียบเรียงปาฐกถาทั้งหมด แต่ถ้าพูดสำหรับการศึกษาค้นคว้าแล้ว น่าจะมากกว่า 6 เดือน ระหว่างนั้นผมพยายามหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ศึกษาทัศนะของผู้คนที่มึบเทาทางความคิดในสังคมไทย และนั่งใคร่ครวญว่าจริง ๆ แล้วตัวเองคิดอย่างไร จนกระทั่งในที่สุดก็ได้ออกมาเป็นข้อสรุปดังที่อยู่ในหนังสือเล่มนี้

อย่างไรก็ตาม คงต้องขอเรียนให้ทราบว่าการแสดงปาฐกถาในวันที่ 13 และ 14 ตุลาคมนั้น ไม่ใช่การนำเสนอทัศนะทางวิชาการในวาระปกติ หากเป็นการพูดจากฐานะทางการเมืองของผมซึ่งเคยเป็นผู้นำนักศึกษาประชาชนเมื่อ 40 ปีก่อน ดังนั้นเอกสารที่นำมารวมเล่มในที่นี้จึงมีฐานะเป็นแถลงการณ์ทางการเมืองไปโดยปริยาย

แน่ละ ผมไม่ใช่ผู้วิเศษที่รู้แจ้งแทงตลอดมาแต่แรก หากจำเป็นต้องอาศัยเวลาในการบ่มเพาะสะสมความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ อยู่พอสมควร ด้วยเหตุนี้หากท่านพบว่าในปาฐกถาของผมมีมุมมองเพิ่มจากที่ผ่านมา หรือมีความชัดเจนมากขึ้นในบางประเด็นก็ไม่ต้องแปลกใจจนเกินไปนัก ผมเป็นนักเรียนที่ขยันเข้าห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง ความรับรู้ในเรื่องทั้งหลายจึงไม่อาจหยุดอยู่กับที่

รวมปาฐกถาเล่มนี้เป็นตัวแทนข้อสรุปล่าสุดของผมเกี่ยวกับปัญหาประชาธิปไตยในประเทศไทย แต่โปรดอย่าเข้าใจผิดว่ามันจะครอบคลุมทุกเรื่องทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับบ้านเมือง หรือเป็นโลกทัศน์ชีวิตทัศน์โดยรวมของผม มันเป็นไปไม่ได้ที่ใครในโลกจะ

สามารถอธิบายความคิดทั้งหมดของตัวเองภายในเวลาที่บวกรวม
แล้วไม่เกิน 3 ชั่วโมง

ยังมีเรื่องราวของชีวิตในอีกหลาย ๆ มิติที่ไม่เกี่ยวกับการบ้าน
การเมืองโดยตรง หากท่านต้องการทราบความรู้สึกนึกคิดของผม
ในเรื่องเหล่านั้น ก็คงต้องหาหนังสือของผมมาอ่านอีกหลายเล่ม

ด้วยมิตรภาพ
เสกสรรค์ ประเสริฐกุล
ตุลาคม 2556

จิตวิญญาณประชาธิปไตย กับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ปาฐกถาำในการประชุมวิชาการประจำปี ครั้งที่ 2

โครงการเมธีวิจัยอาวุโส สกว.

เรื่อง 'จิตวิญญาณประชาธิปไตยในเรื่องสั้น :

40 ปี นับจาก 14 ตุลาคม 2516'

7 กันยายน 2556 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

จิตวิญญาณประชาธิปไตย กับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

เพื่อนนักเขียน นักวิชาการ และท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย

วันนี้ผมได้รับเชิญให้มาแสดงความคิดเห็นเรื่องจิตวิญญาณประชาธิปไตยกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หัวข้อดังกล่าวฟังดูเหมือนเรียบง่ายธรรมดา แต่ในความเป็นจริงกลับห่อหุ้มความสลับซับซ้อนไว้มากมายหลายอย่าง ทั้งนี้เนื่องจากทุกถ้อยคำที่ถูกเลือกมาร้อยเรียงเป็นหัวข้อ ล้วนมาจากจินตภาพที่ซับซ้อนและลึกซึ้งโดยตัวของมันเอง อีกทั้งยังเป็นจินตภาพที่เชื้อเชิญความหลากหลายในการตีความ ยังไม่ต้องเอ่ยถึงว่าเป็นจินตภาพอันทรงพลังถึงขั้นสามารถจุดระเบิดและพ่วงพาความขัดแย้งทางสังคมมาด้วยตลอดเส้นทาง

ดังนั้น ผมจึงต้องเรียนไว้ตั้งแต่ต้นว่า ทักษะของผมถึงอย่างไรก็คงเป็นแค่ความเห็นของคนคนเดียว ซึ่งอาจจะคล้าย